

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**B. Haymonis, Episcopi Ante DCCC. Circiter Annos
Halberstadensis, Historiae Ecclesiasticae, Sive De Rerum
Christianarum Memoria, Libri X**

Haimo <Halberstadensis>

Helmestadi[i], 1671

Cap. IIX. Haeresis Apollinaris. De Martino, Hieronymo & extinctione
haereticae pravitatis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10968

inde ad Orientem regressus, sicut ab exordio regni, præcipitatis penitus idolis, pulsus hæreticis, congregatis Catholicis, in fide & religione & munificentia perseverat. Hic piam constituit legem, ut sententiæ principum super animadversione prolata in diem tricesimum ab exutoribus differrentur, quo locus misericordiæ, vel, si res tulisset, poenitiæ non periret.

C A P. IIX.

Hæresis Apollinaris. De Martino, Hieronymo & extinctione hereticæ pravitatis.

Sub eodem tempore apud *Laodicæam Apollinaris* Episcopus, vir sane in cæteris instructus, hæresim generat ex contentione, asserens *solum corpus, non etiam animam, à Domino in dispensatione susceptum, & pro supplemento illius rationabilis partis ipsum Dei verbum fuisse, prohibebat.* Hinc descendunt *Apollinaristæ* hæretici proprias habentes ecclesias & dogmata. Tunc Concilium *Romæ* congregatur à *Damaso*, & *Petro Alexandrino*, & damnantur *Apollinaristæ*, data hac *Decretali* sententiâ; ut, *si quis filium Dei humanitatis vel deitatis diceret minus aliquid habuisse, ab Ecclesia fieret alienus.* Sed & *Constantinopoli*, sub trecentis quinquaginta Patribus Synodus celebratur, in qua omnes hæretici condemnantur. Tunc *Martinus*, *Turonicorum Galliæ civitatis* Episcopus, multis miraculorum signis effulget. Tunc *Hieronymus*
pres-

presbyter in *Bethleem*, imo toto orbe, clarus habetur. De quo non sine magna admiratione suscipio, quare in hac Historica narratione à Rufino prætermisus est insigniri, maxime cum cæteros illustres viros & contemporaneos suos nobilitaverit eloquio, qui vel impares ei fuerunt scientia, vel, si pares aut superiores, certe omnimodo minus utiles Ecclesiis. Fortassis egit hoc *Rufinus* industria, ne videretur injuriam illi libello facere, quem idem beatus *Hieronymus* scribit de *Viris illustribus*, ubi & de se ipso facit in ultimis mentionem. Dicitur etiam, quod inimicitias inter se aliquando habuerunt, & si fas est dici de tam sanctis & prudentibus viris, obliquis se respexere vultibus, & sermonibus notavere. Vnde forsitan à beato Hieronymo nunc sermonem historicum obliquavit. Sive autem propter hoc, sive propter illud omiserit, nescio: Deus scit. Vnum scio, quia prætereundus non erat. Vnde nunc idoneum duxi, vicem supplere Rufini, tantumque virum inferere narrationi, ut quasi quodam cornu aureo mutilata Historia, hujus insertione reformetur. Itaque ea quæ sparsim de eo dictata repperi, suffragantibus ejus meritis, in unum colligere breviter dispono. Sed jam ad Historiam revertamur. Interea *Theodosius* pius Imperator communem se præbens sacerdotibus Dei, extinctis jam hæreticis, in pace & quiete magna regit ecclesias. Tunc idola penitus destruuntur, templa gentilium subvertuntur,

Tunc apud Alexandriam ingens templum Serapis de-
 jecitur, in quo tam vastum erat ipsius Serapis simu-
 lachrum, ut dextera unum parietem, alterum læva
 pertingeret. Quod monstrum ex omni genere metal-
 lorum lignorumque compositum ferebatur. Hoc
 idolum dicebant statutis diebus salutari à Sole, quo-
 niam arte erat compositum, ut per fenestram exigu-
 am radius solis directus os & labia ejus, populo in-
 spectante, illustraret. Sed in eodem templo signum so-
 lis, ex subtilissimo ferro fabricatum, magnete lapide
 desuper laquearibus infixio, ipsumque trahentibus,
 movebatur deorsum, &, tanquam ad salutandum Se-
 rapim altius elevabatur. Sed cum ad subvertendum
 hoc simulachrum nostri insurgerent, paululum ter-
 riti retardantur, gentilibus pro certo asserentibus,
 quod si humana manus illud tetigisset, terra dehi-
 scens illico solveretur in chaos, cœlumque rueret in
 præceps; Tum ecce unus ex militibus fide concale-
 scens, correptam bipennem maxillæ veteratoris illi-
 dit, nec cœlum tamen ruit, nec terra distenditur. Ex-
 inde adjuvantibus ad cædendum, senex veteranosus
 distrahitur, & in conspectu cultorum Alexandria
 exuritur. Hic *Serapis* finis fuit, quem alii *Iovem* pu-
 rant, alii virtutem *Nili* fluminis, alii Regem *Ægypti*
Apim, alii in honorem nostri *Ioseph* formatum asse-
 runt esse simulachrum, ob divisionem frumenti, qua
 sub-

subvenit Ægypto. Sed & intemplo *Saturni*, cum simula-
lachrum deijcitur tyranni, ejusdem fani sacerdotis
fraus comperta est; qui tanquam ex responso numinis
suæ libidini placentes fœminas, dicens dignas esse
Saturno Deo, & ejus vocatione, faciensque in templo
pernoctare, clausis januis, & traditis clavibus, cum
videretur discedere, per subterraneos aditus simula-
chrum ingrediebatur à tergo exesum, & pariete dili-
genter annexum, & mox supplicentem & intentam
mulierem, quasi voce *Saturni*, advocabat. Sed & aliæ
multæ Paganorum fraudes tunc deteguntur. Itaque
dejecto apud *Alexandriam* ipso capite idololatriæ, re-
liqua idola conculcantur, & veri Dei construuntur
ecclesiæ. Interea *Valentianus* in Occiduis partibus la-
queo vitam finivit, dolo, ut dicitur, ducis sui *Arbogas-
ti*; post quem *Eugenius* tyrannus Italiam occupat, *The-
odosius* inflammatus ad ultionem, & consulto *Ioanne*
Anachoreta monacho, qui prophetico spiritu polle-
bat, *Eugenium* exuperat tyrannum, tam armis confi-
sus, quam jenuis & orationibus. Tunc de inimicis
ad Orientem revertitur, ibique *Arcadium* filium Au-
gustum creat. *Honorium* quoque factum imperato-
rem Occiduis partibus delegat. Ipse vero jam subju-
gatis hostibus, jam eliminatis Idolis, jam sedata ec-
clesia, post decem & septem annos Romani Imperii,
migrat ad *Dominum*, cum piissimis principibus per-

cepturus premia meritorum. Hic *Rufinus* Ecclesiasticae historiae finem facit; & nos quoque finitis persecutionibus, hæresibus consopitis, fundata & extructa ecclesia, quia post enumerationem tantorum Martyrum, Confessorum, Doctorum sive Patrum, nihil dignius restat vel illustrius, hic cum eo suscepti operis compendium terminemus.

F I N I S.

D.HAY-